

Pel dret i la llibertat

S'han produït dos fets que ens recorden procediments de la monarquia i que en proclamar-se la República hauríem volgut veure bandejats per sempre més de les costums de govern del nostre país. Un d'ells és la deportació de què han estat objecte els detinguts en el "Buenos Aires" com a compromesos en els últims successos de les conques del Llobregat i del Cardener. L'altre és la clausura d'entitats obreres, ordenada fa ja prop de tres setmanes i mantinguda encara sense que hi hagi mandat judicial que la justifiqui.

Pel que respecta al primer fet, i pel seu caràcter general no podem fer més que consignar la nostra protesta, a la qual cosa ens obliga, si més no, el nostre credo liberal. La pitjor pena a que pot ésser condemnat un home és aquella a la qual no es permesa l'apel·lació. Tots sabem de l'horrorós règim penitenciari al qual estan sotmesos els deportats que França envia a les Guayanes. Tots sabem també, però, que no se n'hi envia un sol sense que abans hagi estat jutjat per un tribunal, prèvia defensa de lletrat. La mesura d'excepció presa pel Govern de la República, és més dura que les emprades habitualment pel règim dictatorial que durant set anys vàrem patir. De fet el propi Casares Quiroga, vigent encara el règim monàrquic, era un conspirador com els altres, i la seva sort en fracassar els intents revolucionaris, va ésser ben diferent de la que avui han tingut els detinguts del "Buenos Aires". Hi ha més encara, i és que si la mesura draconiana presa es vol justificar pel perill que aquests elements poden representar per la total consolidació de la República, entenem que el "Buenos Aires" ha marxat mancant-li passatge. Coneixem molts elements extrems de tendència oposada als embareats, els quals conspirin a la llum del dia, atempten amb les més baixes armes contra els actuals governants, i res no se'ls ha fet. Si el Govern vol ésser enèrgic amb els enemics del règim, deu haver d'ésser-ho amb tots, pertanyin a l'extrema esquerra o l'extrema dreta.

L'altre fet que ens interessa consignar, és la persistència de les clausures de què foren objecte de-

terminats centres polítics i obrers. Mentre els que tenen una tendència extrema d'esquerrisme han estat perseguits, els de la banda oposada, continuen la normalitat de la seva vida. Aquestes clausures són fora Llei, i devem per tant protestar-ne amb la major energia, tal com sempre ho hem fet davant de semblants casos que s'hagi produït en un o altre règim.

A Reus, hi ha dos locals, clausurats arrel dels successos de les Conques del Llobregat i del Cardener. Igual mesura fou presa en altres poblacions, en aquestes, però, la clausura ha estat aixecada ja fa dies.

A Reus, aquests organismes obrers s'han desenrotllat des de la seva constitució dintre de la legalitat. El senyor Noguer i Comet deu conèixer millor que nosaltres el règim intern d'aquestes associacions, puix que totes elles, tenen llurs Reglaments aprovats i registrats al Govern Civil. Gran part dels elements d'aquests Centres, cooperaren amb el major entusiasme en la conspiració del desembre i prengueren part activa en la revolució ciutadana de l'abril, que va portar-nos la República. Que aquesta República, per la vinguda de la qual lluitaren al nostre costat, no els doni un tracte d'excepció és el que cal esperar.

NOTA COMICA:

AL CENTRE REPUBLICA D'ACCIO CATALANA DE REUS, ES CELEBRA REUNIO GENERAL, I EL SECRETARI LLEGEIX LA MEMORIA, I ENTRE ALTRES COSES DIU, SEGONS "LES CIRCUMSTANCIES": "ENSEMS, ES FA MENCIO EN LA MEMORIA DE LES INCIDENCIES DE LES DARRERES ELECCIONS A DIPUTATS A CORTS, ORIGINADES PER L'ACTIVITAT GENS DEMOCRATICA DE L'ESQUERRA CATALANA, A CONSEQUENCIA DE LES QUALS S'INFERI UN GREUGE AL NOSTRE PARTIT"...

Síntomes

No tornaran!

La dissolució de la Companyia de Jesús és un fet consumat. El país ha aplaudit l'execució de l'article 26 de la llei fonamental de l'Estat. El país ho ha aplaudit, llevat, està clar, dels interessats directes i dels altres interessats, els *pildains*. Els *pildains*, ja sabreu qui són: són els enamorats de la dictadura primesca i que ara l'enyoren, com a bons enamorats que són. Els *pildains* són els qui predicant l'exemple de Jesús de Nazareth euren d'omplir les butxaques pròpies... per si un cas.

Tots aquests—una minoria que encara és bastant numerosa i que mouen molta brega—no han trobat plausible la mesura profilàxica del Govern de la República. Primerament digueren que la dissolució era illegal i que presentarien una querrela. Quan han vist comprovat que jurídicament no té apel·lació la determinació del ministre de Justícia, provaren allò tan gastat—quan els convé—del sentimentalisme, i es queixaren de què és inhumà el decret. El país, no obstant, no n'ha fet mica de cas, puix que ha girat els ulls cap als milers d'obers que estan sense ocupació, pensant ensems en l'inhumà que resulta el contrast dels *padres* sense feina i dels altres pares—els que tenen fills—que no poden menjar.

Quan els *pildains*—qui diu *pildains* diu *beïnzes*—vegeren que als convents gairebé no hi restava ningú, exclamaren: Bé, ja tornaran! Potser ho diuen convençuts. Però no podran tornar.

Hi ha algú, encara, que sapiguent l'enorme poder d'aquesta gent *comunista* tem que puguin tornar. Però els que això pensen és que no es fixen amb els símptomes d'aquests dies. Quan van els representants de l'Estat a incautar-se dels edificis els troben buits i amb enormes desperfectes. Vegeu, doncs, si tindran moltes esperances de tornar.

La voluntat del país no podrà ésser anorreada per aquests quants que criden i que de quant en quant solten algun tret. La voluntat del país, que és la única sobirana, no consentiria que els jesuïtes tornes-

sin a practicar el *comunisme*, suposant possible l'aberració d'un governant intentant donar gust a aquests *pildains*.

Quant als desperfectes en els edificis i la manca visible de moltíssimes coses que han estat tretes dels convents, potser fóra útil que es mirés d'aplicar aquella lleieta promulgada per a defensar la República dels seus enemics.

Està clar que, ben mirat, tots aquests símptomes de *pildainisme* d'aquests dies els hauríem de prendre bastant a la fresca, puix que són una demostració de l'esperit mesquí d'aquesta gent, i perquè ells ens donen la seguretat de què es fa impossible una nova agrupació de *companys* de Jesús, aquells *companys* que després d'haver fet vot de pobresa, resulten uns formidables capitalistes propietaris de mig món.

Siguem, doncs, un xic benèvol i dignem-nos compadir-los. Els cervells d'aquests *comunistes*, formidablement desenrotllats per als negocis i per a les intrigues, no els deixa lloc, per petit que aquest fos, per a pensar amb una mica de lògica.

I aquesta lògica, certament, és ben simple. Els hi direm nosaltres: Si el país no us vol, i us dissol, incautant-se del què, a fi de comptes, no us pertany, com a *bons* cristians que sou, resigneu-vos i penseu que Carles III encara va ésser més cruel del que aquesta República.

I vosaltres, *beïnzes* i *pildains*, no crideu més; que esteu fent el ximple i el país us veu el llautó.

Suposem, però—i així ho esperem—, que encara no n'hi ha de cuits.

I que el tema dels *beïnzes* i dels *pildains*, per ara, és inesgotable.

M. BADIA COLOMER

Mort del novel·lista Edgar Wallace

Nova York, 11.—Ha mort a Hollywood d'una pneumònia el novel·lista Edgard Wallace.

Deixa escrits més de 150 volums i sis obres teatrals.